

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaе, 1661

100 Pallia praelatis donat centesima multis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

C. III. § Prima sedis Episcopus non appellatur princeps sacerdotum, vel summus sacerdos.

Item ex concilio Africano, cap. 6. Prima sedis Episcopus non appellatur princeps sacerdotum, vel summus sacerdos, aut aliquid hujusmodi, sed tantum prima sedis Episcopus.

C. IV. § Nec etiam Romanus Pontifex univ[er]sali appellandus. Unde Pelagius II. epist. omnibus Episcopis illi- cete a Constantinop. convocati, &c.

N[on]nulli b Patriarcharum univ[er]sali tate c vocabulo unquam utatur: quia si unus d Patriarcha univ[er]sali dicitur, Patriarcharum nomen ceteris derogatur. Sed ab istis hoc abstrit fidelis cuiquam mentes, hoc sibi vel velle quempiam accipere, unde honorem fratrum suorum imminuere ex quantitate, parte videtur. Quapropter charitas vestra nos tanquam suis in epistolis univ[er]salem nominet, nec sibi debitum subtrahat, cum alteri honorem deserit indebitum.

C. V. § De eodem. Item Gregorius Eulogio Patriarche Alexandrini, lib. 7. epist. 30. undi f. i.

Ecc[lesi]e in praefatione epistolae, quam ad me ipsum qui prohibui, direxisti; superba appellationis verbum, univ[er]salem me Papam dicentes, imprimere curasti. Quod peto, dulcissima mihi sanctitas vestra ultra non faciat: qui vobis subtrahitur, quod alteri plus, quam sperari, sed moribus, nec honorem esse deputo, in quo fratres meos honorem suum perdere cognosco. Meus honor est, fratrum meorum solidus vigor. Tunc ego vestre honoratus sum, cum singulis quibusque honori debitus non negatur. Si enim univ[er]salem me Papam vestra sanctitas dicit, negat se hoc esse, quod me faceret univ[er]sum. Sed abstrit hoc. Recedant verba, quae vanitatem inflant, & charitatem vulnerant.

Apud B. Gregorium haec sequuntur. Et quidem in sancta Chalcedonenli synodo, atque post a subsequentibus patribus hoc praedecessoribus meis oblatum vestra sanctitas novit. Sed tamen nullus eorum uti hoc unquam vocabulo voluit, ut dum in hoc mundo honorem sacerdotum diligenter omnium, apud omnipotentem Deum, custodirent suum. Quoniam etiam plenius exponit, lib. 6. epist. 32. Refert autem B. Hieronymus in epistola contra errores Graecorum, notam illam synodum sancto Leoni sic accensisse, Leoni sanctissimo Apostolico & Oecumenico, id est, univ[er]sali Patriarcha per multos annos vivat. Et Leo IX. Michaeli Constantinopolitano Archiepiscopo de hac eadem appellatione scribens ait, Licet magno Leoni praedecessori nostro, & successoribus ipsius hoc sancta decrevit Chalcedonenli synodus. Sed in multis quoque libellis, qui adhuc restant ejusdem synodi habentur, haec est inscriptio, Sanctissimo ac beatissimo univ[er]sali Patriarcha magna Romae Leoni. Et in codicibus multarum epistolarum ad Romanos Pontifices, quae manuscriptae in Vaticana bibliotheca servantur (quarum multa exempla sunt penes privatos) ad Hormisdam Papam plusquam recentis Archimandrita ac monachi secunda Syria sic scribunt, Sanctissimo ac beatissimo orbis terrarum Patriarcha Hormisdæ, continenti sedem principis Apostolorum Petri, deprecatio & supplicatio minorum Archimandritarum, & cetero-

a Ex Casbag. cap. 29. Poly. lib. 2. tit. 26. Durbard. lib. 1. cap. 3. Ivo pars. 5. cap. 37. b Polycarp. lib. 2. tit. 27. Anst. lib. 6. c. 19. c. al. hoc tam presumo vocabulo.] orig. d. al. summus.] orig. Ivo. Diac. lib. 3. cap. ultima. e Polycarp. lib. 2. tit. 26. Anst. lib. 6. cap. 37.

rum monachorum secunda Syria. Et in multis scriptis. Quoniam Christus Deus noster principem patrum, & doctorem & medicum animarum constituit nostrum sanctum Angelum, dignum est passionem, quae nobis contigerunt, exponere, &c. Avitus quoque Cister Episcopus ad eundem Hormisdam sic scribit: Dum religioni statui, & plenae catholicae fidei regalis perspicua convenire, ut gregem per tota vobis univ[er]sali ecclesia membra commillum, pervigil cura me adhortationibus format. Et Joannes Episcopus Nicopolitani ad eundem. Deo- ter ad vestras orationes concuro, ut iuxta consuetudinem Apostolicae sedis vestra cunctarum ecclesiarum oram, & Nicopolitanorum habere dignemini, secundum antiquam specialem dispositionem vestram. Et in v[er]bo Liberti, cap. 22. Episcopus autem haec Imperatori de v[er]bo Papa, ait, multos esse in hoc mundo reges, sed esse unum, sicut ille Papa est super ecclesiam mundum. Et Regino Germanus lib. 11. Corpusculum de Nicolo loquens, spe illam vocat univ[er]salem Pontificem. Sed simul dicit, univ[er]salem, dicitur tamen, quod Innocentius III. in epistola, qua scripsit Apostolicae sedis Patriarchae Constantinopolitanae, exponit hu verbis, Dicitur enim univ[er]sali ecclesia, quae de univ[er]sali constat ecclesia, quae Graeco sermone catholica nominatur, & secundum hanc acceptionem vocabuli, ecclesia Romana non est univ[er]sali ecclesia, sed pars univ[er]sali ecclesiae, prima videlicet & praecipua, veluti caput in corpore, quoniam in ea plenitudo relictis existit, ad ceteras autem pars alia plenitudo derivatur. Et dicitur univ[er]sali ecclesia illa, quae sub se continet ecclesias univ[er]sas. Et secundum hanc nominis rationem Romana tantum ecclesia univ[er]sali nuncupatur: quoniam ipsa sola singulari privilegio dignitatis ceteris est praerata, sicut & Deus univ[er]sali Dominus appellatur (non quasi iam distincta species aut specialissima, aut etiam subalternas) quoniam omnia sub eius Dominio continentur. Et haec una generalis ecclesia, de qua veritas inquit ad Petrum [Tu es Petrus, & super hanc Petram aedificabo ecclesiam meam.]

DISTINCTIO C.

Episcopo autem ordinare ante pallium acceptum. Archiepiscopo, nec primati, nec Patriarchae licet ex auctoritate Pelagi Papa (licet minus exacte datur intelligi.

C. I. § Intra tres menses fidem suam exponere, & pallium postulare a Romana ecclesia quisque metropolitani Studet.

Ait enim Pelagius Papa.

Quoniam b quidam metropolitani fidem suam secundum praefatam consuetudinem sanctae Apostolicae exponere detraherent, usum pallii neque petunt, neque percipiunt, ac per hoc Episcoporum secretio viduatis ecclesiis non sine periculo praerogativa placuit, ut quisquis metropolitani ultra tres menses consecrationis suae, ad fidem suam exponendam, non unquam suscipiendum, ad Apostolicam sedem non accedat, commissa sibi careat dignitate, sique metropolitani alii licentia, post secundam & tertiam communitationem, viduatis ecclesiis cum consilio Romanae sedis, ordinando Episcopos, subvenire. Si d vero sacerandi Episcopi negligentia proveniret, ut quibus menses ecclesia viduata consistat, communionem accipere, quousque aut loco cedat, aut se consecranda ecclesia

a Matth. 16. b Poly. lib. 2. tit. 20. Ivo. lib. 1. cap. 37. cap. 37. Ivo pars. 5. c. 36. Dam. lib. 3. c. 17. c. al. Episcopo necent. III. lib. 1. epist. 117. e al. praetere.

non differat. Quod si ultra quinque menses per suam negligentiam retinuerit viduam ecclesiam, neque ibi, neque alibi consecrationis dotum percipiat: imo metropolitanam sui iudicio cedat.

¶ *Bartholomaeus Anselmus & ead. Pauperum civitatis ex decret. Damasc. 7. No vero citat ut Gratianus, itemq. Innocentius III. lib. 1. epist. 117. litterarum Archiepiscopi (qua incipit, Ne summi verbi) referunt pariter epistolam, Si vero consecrandi. ex eadem Pelagii.*

C. II. ¶ *Honor pallium datur, nisi meritis exigentibus, & fortiter postulant.*
Item Gregorius Papa Brunehilda Reginae, lib. 7. epist. 5.

¶ *P*arva a consecranda obtinuit, ut honor pallii, nisi exigentibus causarum meritis, & fortiter postulantur dari non debeat.

C. III. ¶ *De eodem. PALEA.*
Item Ioanni Cornubiam Episcopo, lib. 4. epist. 35. seu cap. 99.

¶ *N*on tibi sanctitas tua, quia prius pallium, nisi dato commodo, non dabitur. Quod quoniam incongruum erat, facta concilio ante corpus B. Petri Apostolorum principis, tam de hoc, quam de ordinationibus aliquid accipere, sub districta interdictione vetuitur. Oportet ergo, ut neque per commodum, neque per gratiam, aut quorundam supplicationem aliquos ad sacros ordines consentiant vel permittant adduci.

¶ *Hic palae habetur in pluribus, vetustis exemplaribus, 3 pars. Causarum vero meritis accipiendi sunt, ut & is, qui postulat, mereatur accipere, & fidei sui professionem prius iuramento confirmet, & apostolicis decretis, atq. synodalibus statutis se obediuntur nihilominus caveat. Pallio autem non nisi certis diebus, & intra ecclesiam ad Missarum solennia cuiquam Metropolitanus uti liceat.*

C. IV. ¶ *Nisi post consuetam fidei professionem pallium dari non debet.*
Vnde Ioannes Episcopus Vulberto & Agrippinensi Episcopo.

¶ *O*portum tibi pallium nunc conferre nequimus: quia fidei tuae paginam minus, quam oporteat, continere reperimus: cum videlicet in ea nullam sanctarum universalium synodorum, in quibus fidei nostrae symbolum continetur, nec decretalium Pontificum Romanorum constitutionum secundum morem feceris mentionem: sed nec illam propria subscriptione muneris, nec aliquem, qui hanc iuramento firmaret, miseris.

¶ *Vulberto] Restitutum est hoc nomen ex Anselmo. Nam antea erat, Gliberto: Nam Regina in ea aetate, qua Ioannes illarum Romanae ecclesiae praesuit, meruit Vulberti Episcopi Agrippinensis: & inter epistolae Ioannis Papa veteris, qua in bibliotheca Vaticana servantur est epistola alterius arg. ad eundem: & Druacunda referi integram eiusdem Ioannis epistolam ad eundem Vulbertum.*

C. V. ¶ *Qui pallium desiderat accipere, prius a se removere illicita promittat.*
Item Gregorius Aegio Episcopo Francorum, lib. 7. epist. 111.

¶ *I*n ea synodo, quam contra simoniacam haesim per vimus congregari, sanctitatem vestram volumus interesse, atque eidem fratri ita pallium, quod transmissimus tibi, si prius se promiserit illicita, quae prohibemur per definitionem synodalem, a sancta ecclesia removere. De qua synodo omnem nobis subtiliter ordi-

nem tuam fraternitatem volumus scriptis discurrentibus nunciare, ut ipse, cuius nobis sanctitas valde experta est, nos reddas de omnibus certiores.

C. VI. ¶ *Non nisi ad Missarum solennia Archiepiscopo uti pallio licet.*
Item Virgilio Episcopo Ardatensi, lib. 4. epist. 35. seu cap. 95.

¶ *P*allium a tibi transmissimus, quo fraternitas tua intra ecclesiam ad sola Missarum solennia utatur.

C. VII. ¶ *De eodem. PALEA.*
Item Ioanni Ravennati Episcopo, lib. 2. epist. 14. seu cap. 93. indit. 11.

¶ *N*on tibi multum temporis intervallum est, quod quaedam nobis de tua fraternitate fuerunt nunciata, de quibus vobis, veniente illic Caestrio notario sancta, cui Deo auctore praesidemus, ecclesiae, subtiliter nos indicasse meminimus. Pervenerat namque ad nos quaedam in ecclesia vestra contra consuetudinem, atque humilitatis iuramentum geri, quae sola, ut bene notis, est officii sacerdotalis erectio. Quae, si sapientia vestra mansuetet, vel cum Episcopali suscipisset studio, non de illis accendi debuerat, sed oportuerat te hac eadem cum gratiarum actione corrigere.

¶ *Humilitatis] Restitutum est hic locum ex ipsa epistola. Antea enim legebatur, contra utilitatem ecclesiae, & consuetudinis tramitem geri: quae sola ut bene notis, est officii sacerdotalis erectio.*

C. VIII. ¶ *De eodem.*
Item Ioanni Episcopo Ravennati, in eadem epistola.

¶ *C*ontra eum morem quippe ecclesiasticum est, si non patientissime toleratur, (quod a vobis abisti) etiam iniusta correctio d. & infra. ¶ *Illud frater charissime tibi non putamus ignotum, quod penes de nullo metropolitano in quibuslibet mundi partibus sit auditum, extra Missarum tempus, usum sibi pallii vindicasse. Et quod bene hanc consuetudinem generalis ecclesiae noviteris, vestris nobis manifestissime significatis Epistolis: quibus praeceptum beatae memoriae praedecessoris nostri Ioannis Papa nobis in subditis transmissit annexum, continens omnes consuetudines ex privilegio praedecessorum nostrorum concessas, vobis, ecclesiaeque vestrae debere servari. Constatemini igitur aliam esse generalis ecclesiae consuetudinem, postquam ea, quae vos geritis, vobis ex privilegio vindicatis. Nulla ergo vobis in hac re, ut arbitramur, poterit remanere dubietas. Aut enim mos omnium metropolitanoz etiam a tua est fraternitate servandus, aut si tuae ecclesiae aliquid specialiter dicitur esse concessum, praecipue in prioribus Romanae urbis Pontificibus, quod hae Ravennati ecclesiae sunt concessa, a vobis oportet ostendi. Quod si hoc non ostenditur, restat, postquam talia agere neque consuetudine generali, neque privilegio vindicatis, ut usurpasse te comprobet, quod fecisti infra. ¶ *Decorari pallio volumus, forsan moribus indecoris, dum nihil in Episcopali cervice splendidius fulget, quam humilitas. Oportet igitur fraternitatem tuam, si honores suos sibi quibuslibet argumentis stabili proposuit mente defendere, aut generalitatis usum ex non scripto sequi, aut ex scriptis e privilegio se tueri. Quod si postremo nihil horum est, aliis metropolitanoz huius te praeberet nolumus praesumptionis exemplum.**

¶ *3 pars. Privilegia quoque cum usa pallii semper debent concedi.*

a Anselm. lib. 6. c. 93. Polyg. lib. 2. tit. 24. Isaac. Diac. lib. 3. ca. 5.
b Anselm. lib. 6. c. 93. Polyg. lib. 2. tit. 1. b al. fraternitas vestra.
c orig. c. 1. quae. 1. de ordinationibus. d Anselm. lib. 6. cap. 92.
e Anselm. lib. 6. c. 93.

a Anselm. lib. 6. cap. 95. b Anselm. lib. 6. c. 87. c Anselm. lib. 6. cap. 93. Polyg. lib. 2. tit. 23. d al. correpto. e al. scripto privilegio.

C. IX. Cum ista pallii aliqua privilegia debent concedi.

Unde idem Gregorius Syagrio Episcopo Augustodunensi, lib. 2. epist. 112.

Rationis a ordo omnino nos adunet, ut cum usu pallii aliqua simul sicut diximus, largiri privilegia debeamus. Sed quoniam cum honoris augmento, cura quoque sollicitudinis debet accrescere, ut cuius actionis quoque ornamenta conveniam, oportet, ut cuius in cunctis se studiis vestra vigilans, ut vestrum illis exemplum instructio, & vita magistra sit.

¶ Et circa] Locupletatus est hic locus ex originali.

C. X. ¶ Vso pallii conceditur, & antiqua privilegia immutentur.

Idem Joanni Episcopo prima Iustiniana Ilyricis, lib. 4. epist. 31. sec. 19.

Pallium & vobis ex more transmisiimus, & vices vos Apostolice sedis agere iterata innovatione decernimus.

G. XI. ¶ De eodem.

Idem Episcopo Eprii, lib. 5. epist. 7. sec. cap. 107. undi. 14.

Scriptorum e vestrorum insinuatione, fratres charissimi, patefecit Andream fratrem nostrum Nicomedianx civitatis Episcopum, Deo propitio, solemniter ordinatum. & infra. ¶ Supra scripto igitur Andree fratris, & Coepiscopo nostro pallium nos direxistis agnoscere.

a Polyb. l. 1. tit. 24. Ivo par. 3. cap. 146. Eusebius l. 1. cap. 31.

te, atque privilegia, atque cuncta concessit, quae praecessores nostri eius praedecessoribus contulerat.

DISTINCTIO CI.

Nunc autem provincia duo metropolitanae esse non debent, sed una in Chalcedonensi concilio, cap. 11. statutum est.

C. I. ¶ Duo metropolitanae in una eadem Provincia esse non debent.

Pervenit a ad nos, quod quidam praeter ecclesiasticas ordinationes adficientes potentiam, per pragmaticum sacrum i unam provinciam in duas dividant, ita ut ex invemantur duo metropolitanae Episcopi in una eademque provincia esse. Statuit ergo sanctus synodus deinceps nihil tale attentari a quolibet Episcopo, eos vero qui aliud tale attentaverint, cadere de ipsius gradu.

¶ Pragmaticum sacrum] Veritates praefata, & Dionysius habent, per pragmaticam formam: Graeci autem in 24. & 27. capitulis, quod in eodem capite paulo post dicitur, de rebus sacris, ad est, per litteras imperatoris. Hactenus de electione, & ordinatione clericorum tractatum. Nunc ad simoniacorum ordinationes tractandum. Et facile liquet, quod super hoc haerese, sanctorum patrum auctoritas, causa dedicatur in modum: cuius negotium, & attentor a simoniacis consecratis, & de ordinationibus, quae per simoniacos fiunt, continetur.

a Polyb. l. 1. tit. 24. Ivo par. 3. cap. 146. Eusebius l. 1. cap. 31.

DECRETI PRIMAE PARTIS FINIS.

DECRETI PARS SECUNDA.

CAUSA I.

Vidam haberi simoniacum, et vultis cum dirisimo carulo, exaltus ab Abbate & a fratribus decem libras solvat, ut filius suscipere, & si tamen (beneficio atheni) hoc ignoravit. Grece puer, & per incrementum temporis & officiorum ad viriditatem, & sacerdotis gradum pervenit. Et tunc suffragantibus mertonis Episcopum eligatur, interveniente absque, & patrum praebitis, data quae pecunia eundem ex consuetudine Antiochensis, consecratus est in Antiochia, ne filius paterna aequi & oblata pecunia. Procedens vero tempore immulus per viciniam ordinari, quibusdam vero gratis benedictionem sacerdotium dedit, tandem apud metropolitanam suam accusatus, & convictus simoniacum in se damnationem accepit.

- 1. q. Hic primum queritur an sit peccatum emere spiritualia.
2. q. Secundum, an pro ingressu ecclesiae sit exigenda pecunia, vel si ex alia fuerit, an sit persequenda.
3. q. Tertio, an ingressum, vel praebendam ecclesiae emere sit simoniacum.
4. q. Quarto, an iste sit reus criminis, quod eo ignorante peccatum admisit.
5. q. Quinto, an licet es esset in ecclesia, vel fuisse ea ordinatione, quatenus paterna pecunia est effectus.

- 6. q. Secundo, an illi qui ab eo iam simoniaci ignorantes vel simoniaci fuerint, an non.
7. q. Tertio, si remoniacus sua haerese sit recipiendus in Episcopali dignitate, vel non.

QUESTIO I.

¶ Quid autem spiritualia emere peccatum sit, per auctoritatem auctoritate.
C. I. ¶ Simoniaci gratiam non praestant, quam vendere querunt.
Aut enim Leo Papa.

Gratia i si a non gratis datus, vel accipitur, non est. Simoniaci autem non gratis accipiunt, gratiam, quae maxime in ecclesiasticis ordinibus operatur non accipiunt. Si autem non accipiunt, non habent, si autem non habent, nec gratis, nec non gratis consequi possunt. Quid ergo dant profecto, quod habent, autem habent? Spiritum utique mendacii, quod quidem probamus? quia si Spiritus veritatis (restant) i ipsi tate, de qua procedit, gratis accipiunt, proculdubio spiritus mendacii esse convictus, qui non gratis accipiunt.
¶ Gratia] Similiter primum verba huius capituli habent in epistola Leonis primi Diceta. Aquilensis Episcopo scripta.

a Dives dicit in tract. de simonia. b Martinus.